

NVE
Postboks 5091, Majorstua,
0301 OSLO

Til: **Konsesjonsavdelingen**
ved: **Ellen Flåhagen Andersen**

Deres Ref.:

Vår Ref.:

Dato:

NVE - 2014-04-30 - Jakobbakka - Kommentarer til høringsuttalelser v1 BM

2. mai, 2014

Jakobbakka Kraftverk i Fjærland – Kommentarer til høringsuttalelsene

Vi viser med dette til mottatte høringsuttalelser i forbindelse med den offentlige høringen av konsesjonssøknaden for dette kraftverket, hvor vi har notert følgende høringsuttalelser som er kommet oss i hende så langt og som vi har kommentert under:

1. Sogndal kommune,
2. Fylkesmannen,
3. Fylkeskommunen,
4. Statens vegvesen
5. Fjærland Bygdeutvalg,
6. Fjærland Reiselivslag,
7. Ornitologisk forening,
8. Sogn og Fjordane Turlag,
9. Naturvernforbundet,

Vi har gått nøye igjennom de forskjellige høringsuttalelsene, og vurdert uttalelsene og deres relevans opp mot å finne mulige justeringer av prosjektet for å kunne redusere ulempene i fht allmenne hensyn og gjøre prosjektet mer akseptabelt, i hht følgende uttalelser:

1 – Sogndal Kommune (SK)

Kommunen har både et saksframlegg og en beslutning, men vi forholder oss da kun til beslutningen i formannskapet, som så langt er den gjeldende, inntil beslutningen fra kommunestyret kommer.

Bruk av rein og fornybar energi er eit viktig klimatiltak. Utnytting av vassressursane gir verdiskaping for lokalsamfunnet. Ei samla vurdering er at samfunnsnyttan av småkraftutbyggjllg er større enn ulempene med naturinngrepa utbygginga medfører.

Kommunestyret tilrår at det vert gjeve konsesjon for Skeidsflåten, Mundalselvi, Tverrdalselvi, Tverrdøla, Fardal, Botna og Jakobbakka småkraftverk.

For alle utbyggingane bør konsesjonen verta gjeven på følgjande vilkår:

Anleggsperioden skal leggjast utanom yngleperioden for fuglar og pattedyr.

For Tverrdalselvi småkraftverk bør det setjast flg. tilleggsvilkår:

1. *Det skal gjennomførast tiltak som minimerer problem med gassovermetting og fiskedød.*
2. *Kraftleidning over Bøyaelvi skal om mogleg erstattast med jordkabel.*

For Jakobsbakka småkraftverk bør det setjast flg. tilleggsvilkår:

Kraftstasjonen må flyttast til alternativ plassering synt på høyringsmøte, lenger sør og lenger vekk frå Bøyastølen.

Utbygger har kommentarer til Sogndal kommune som følger:

Vi kan bare konstatere at Sogndal kommunen tilrår at prosjektet, med forbehold om at kraftstasjon blir plassert lenger sør for Bøyastølen. Tiltakshaver vil selvsagt kunne etterkomme denne tilpassingen.

2 – Fylkesmannen (FM)

Fylkesmannen kommenterer spesielt som følger:

1. Oksafossen er et viktig landskapselement som er synlig fra dalbunnen
2. Området har nærhet til Jostedalen landskapsvernområde
3. Det er ei DNT-merket turløype langsetter planlagt rørgatetrase
4. INON-område som berøres strekker seg inn i landskapsvernområde
5. Prioritert naturtype «Bekkekløft og Bergvegg» (lokal verdi C) er identifisert samt en prioritert naturtype «Hagemark» (lokal verdi C) ved planlagt stasjon.
6. Sannsynlig hekking for Strandsnipe (NT).
7. Altfor lav slipping av minstevannføring.
8. Negative konsekvenser for landskapsbildet

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer at bygging av Jakobbakka kraftverk vil medføre store inngrep og sterkt redusert vassføring i eit område med store nasjonale interesser knytt til landskap, friluftsliv og reiseliv. Prosjektet gjev også liten energigevinst til ein høg pris. I medhald av vassressurslova § 24 fremjar vi difor motsegn til bygging av Jakobbakka kraftverk.

Utbygger har kommentarer til FM som følger:

1. Oksafossen ligger nede i et juv slik at den er nesten ikke synlig fra veien nede i dalbunnen og Rv. 4, som kan verifiseres på en felles befarings.
2. Inngrepene til Jakobbakka ligger i størrelsesorden 2 km fra grensen til Jostedalsbreen nasjonalpark.
3. Det er grunneierne i Bøyum som har merket løypa og som arrangerer en tur der hvert år. Basert på det grunneierne har kunnet registrere og meddelt utbygger, vil ikke småkraftplanene påvirke landskapsopplevelsen for turistene som bruker området. Ingen av turistene som var med på tur i fjor syntes kraftanleggene i Kjøsnesfjorden hadde virket ødeleggende på turopplevelsen. På bakgrunn av dette mener vi dette er et noe overdrevet aspekt. Videre går det snøras ofte i området ved rørgata slik at terrenget er allerede sterkt påvirket av dette og en utbygging vil derfor ikke være mye synlig særlig lenge.
4. Slik vi vurderer det er det sentrale her at prosjektet ligger over 1 km fra grensen til Nasjonalparken og etter vår oppfatning bør det ikke legges for mye vekt på dette.
5. Det er definert naturtyper som «Bekkekløft og Bergvegg» (lokal verdi C) og «Hagemark» (lokal verdi C) på stedet, men dette er skog i et landbruksområde hvor det regelmessig beites. Dette vil vokse særdeles raskt til igjen og følgelig mener utbygger at disse planene ikke vil forringe området.
6. Når det gjelder rødlistede arter som blant annet strandsnipe (NT) er den ikke påvist i prosjektområdet. Slik vi kjenner denne arten har den heller ikke et stedbunden habitat etter som denne arten er relativt ”mobil”.
7. Det er satt opp alternativer for minstevannføring med 5-persentil i konsesjonssøknaden, som vil medføre en lavere produksjon. Dette vil være en vurdering vi ønsker å komme tilbake til etter befarings med NVE.
8. Utbygger mener at de regelmessige snørasene har preget og vil prege dette området slik at de landskapsmessige virkningene av en utbygging vil derfor bli relativt minimale. Likeledes er det

ikke mye man ser til elva nede fra veien og dalbunnen slik at det etter vår oppfatning ikke bør legges så mye vekt på dette punktet.

Utbygger konstaterer at FM ikke støtter en konsesjon til Jakopbakka.

3 – Fylkeskommunen (FK)

Fylkeskommunen har som kommunen både et saksframlegg og en beslutning, men vi forholder oss da kun til beslutningen som er den gjeldende.

FK har spesielt for Jakopbakka følgende bemerkninger:

1. Vassforskrifta etc: ingen ulemper er forventet.
2. Biologisk mangfold: redusert vannføring vil trolig hindre Fossekalen (LC) å hekke, men ellers er det ikke forventet negative konsekvenser. Det er heller ikke forventet negative forhold for fisk, ei heller for ål eller elvemusling. Mht landskap er øvre deler av
3. Landskap, friluftsliv og turisme (LFT): Elva er godt synlig fra veien, og FK mener at konsekvensen for landskap, friluftsliv og turisme er stort negativ. Oksafossen er et viktig landskapsbilde og blir berørt. FK mener at en utbygging ikke må berøre Oksafossen.
4. Kulturminner: FK understreker kulturminnene rundt Bøyafjellstølen og sier «det er vanskelig å se at det i et område med så store natur- og kulturhistoriske verdier, kan fissen avbøtende tiltak som kan støtte opp om en utbygging i området».
5. Automatisk freda kulturminner: «FK sier det er automatisk fredede kulturminner tett inntil eller direkte i konflikt med kraftstasjonen. Potensialet for funn, av automatisk fredede kulturminner regnes som stort i tilknytning til dette anlegget»
6. Samla vurdering:

Fylkesrådmannen meiner at det er knytt fleire ulemper til ei utbygging av Jakopbakka: at Oksa-fossen er eit viktig landskapselement inst i Bøyadalen, at det går ei turrute forbi fossen, at øvre deler av området er svært skredutsett og at kraftstasjonen er planlagt like ved Bøyafjellstølen. Når det aktuelle prosjektet i tillegg er relativt dyrt å bygge ut (utbyggingspris 4,69 kr/kWh), meiner fylkesrådmannen at prosjektet slik det er planlagt, bør få avslag. Om det skal realiserast ei utbygging i elva Jakopbakka, så må inntaket flyttast til ein høveleg stad nedstrøms fossen. Vidare må kraftstasjonen flyttast lenger frå Bøyafjellstølen..

Konklusjon/tilråding

Av omsyn til landskap, brukarinteresser og kulturminne vil fylkesrådmannen rå i frå at det vert gitt løyve til å bygge Jakopbakka kraftverk. Om det skal gjennomførast ei utbygging i elva, må inntaket flyttast til ein høveleg stad nedstrøms Oksafossen. Vidare må kraftstasjonen flyttast lenger frå Bøyafjellstølen.

Utbygger har kommentarer til FK som følger:

Utbygger har gått igjennom FK sine bemerkninger og har følgende kommentarer til respektive punkter:

1. Vannkvaliteten på aktuell strekning er sterkt merket av kaldt brevann og uten andre spesielle påvirkninger. Utbygger kan ikke se at planlagt utbygging vil nevneverdig forandre denne statusen.
2. Utbygger mener at tiltakene har langt mindre virkning for landskapet og turistene siden det ofte er store snøras som raskt vil slette ut sporene etter rørgatetraseén.
3. Utbygger er kjent med at det er kulturminner i dette området og det er et alternativ å flytte stasjonen.
4. Utbygger vil gjøre en undersøkelse mht automatisk fredede kulturminner før det blir noen byggestart.

5. Utbygger ser at det er flere allmenne interesser rundt Jakopbakka, men at inntak, rørgate og vannuttak burde være lite konfliktfylte. Når det gjelder nærheten til Bøyafjellstølen ville man benytte fasader slik at stasjonen ville gå i samme stil som stølshusene. Alternativt kan stasjonen flyttes bort fra dette området (til samløp med Bøyaelvi). Utbygger er også klar over potensial for konflikt med kulturminner, noe som også taler for en flytting av stasjonen.

Utbygger konstaterer at FK ikke avslår en konsesjonmen anbefaler en flytting av stasjonen for Jakopbakka.

4 – Statens Vegvesen (SV)

SV har følgende kommentarer til søknadene;

1. *Der det vert behov for ny vegtilkomst eller der det vert utvida bruk av eksisterande avkøysle, må det søkjast Statens vegvesen om ny avkøysle eller utvida bruk av eksisterande avkøysle.*
2. *Alle tiltak innanfor byggjegrensa til riksvegen, som er 50 meter, må det søkjast om, dette gjeld og massedeponi, riggområder og oppstillingsplassar etc.*
3. *Ei eventuell føring av rørgate eller kraftleidning langs veg må ikkje komme nærare vegskulder/fylling enn 1 meter, byggjegrensa på 50 meter gjeld og her. Ynskjer de likevel å føre leidningar/røyr nærare enn dette eller inn på Statens vegvesen sin eigedom, så må de søkje om dette.*

Vi har gått igjennom SV sine bemerkninger og har følgende kommentarer til respektive punkter:

1. Ja dersom det blir behov for ny eller utvidet bruk vil vi sende en søknad om det.
2. Demningen er langt unna Rv 5 og det blir ikke behov for noen søknad.
3. Rørgata her kommer nær Rv 5 inn mot kraftstasjonen, men den ligger da her på et jorde.

Med dette skulle forholdet til SV være klarlagt og i orden.

5 – Fjærland Bygdeutvalg (FB)

FB fokuserer på følgende tema:

1. FB refererer til Småkraftplan for Fjærland
2. Antall sysselsatte i primærnæringer og viktigheten av å kunne utnytte naturressursene.
3. En styrking av inntektsgrunnlaget vil sikre bygda og attraktiviteten også for turister.

Utbygger har egentlig ingen kommentarer til denne uttalelsen.

6 – Fjærland Reiselivslag (FR)

FR fokuserer på følgende tema:

1. FR påpeker at reiselivet er ei viktig næring i Fjærland og at en generell styrking av landbruket og annen lokal næring også gavner reiselivet.
2. FR påpeker at fotturistene i stor grad også benytter seg av veier i terrenget og at utbyggene slik sett heller vil være til gagn for dette.

Utbygger har egentlig ingen kommentarer til denne uttalelsen annet en at vi også har de samme erfaringene når det gjelder punkt 2.

7 – Ornitologisk Forening avdeling Sogn og Fjordane (OF)

OF er generelt urolige for omfanget av utbyggingene, og klager på at de mener utredningene er for begrenset.

Det er ikke konkrete punkt her som Utbygger kan kommentere annet enn at det er gjort flere undersøkelser av biologisk mangfold og Utbygger mener derfor at dette er mer enn tilstrekkelig utført. Det er nok litt for enkelt å komme med slike påstander i Norge og få god uttelling på et vaklende lovverk.

8 – Sogn og Fjordane Turlag (SFT)

SFT har kommet med følgende uttalelse til planene:

Som det går fram av kartet i Figur 3 på side 4 i konsesjonssøknaden, er så å seie heile rørgatetraseen planlagt til å gå midt i den nedre delen av den eksisterande turruta. (Turruta er stipla på kartet.) På denne strekninga vert altså turruta fullstendig rasert som følgje av kraftutbyggingsinngrepa. Sett frå vår synsstad, er dette heilt uakseptabelt. Av dei 6 omsøkte kraftutbyggingane i Fjærland, er dette truleg den som er i aller størst direkte konflikt med friluftslivet og med det kulturminnet som denne gamle ferdselsvegen er. Ingen avbøtande tiltak kan etter vårt syn endre på dette!

Utbyggers kommentarer:

Utbygger påpeker at de jevnlig skredene der rørgata berører stien ”visker ut” alt fra tid til annen. Vi er derfor litt tvilede til at konsekvensen er så formidable for turbruken som SFT kommenterer, og etter noen år med revegetering mener vi området her vil fremstå uten store negative konsekvenser for turinteresser.

Utbygger kan da konstatere at SFT er negative til Jakobbakka kraftverk.

9 – Naturvernforbundet Sogn og Fjordane (NVF)

NVF har følgende generelle bemerkninger:

1. NVF mener det er viktig å se på de samlede belastningene med 11 utbygginger i Fjærland.
2. NVE hevder at dette er negativt for naturlandskapet som da får konsekvenser for reiselivet og som igjen da får konsekvenser for næringslivet i bygda.

NVF har følgende spesielle bemerkninger:

Jakobbakka kraftverk:

Av dei planlagde 4 kraftverka i Bøyadalen er nok dette det som ein må sette flest spørsmålteikn ved, og som ein difor bør vere mest skeptisk til når ein vurderer den samla verknaden av dei mange planlagde småkraftverka. Dette heng m.a. med at kraftverket vil kome i nærleiken av eit populært turistområde ved den kjende Bøyabreen. Deler av elva er også godt synleg i landskapet og vil i tifelle utbygging nærast bli turlagd med ei planlagt minstevassføring på 8 l/s. Vi meiner såleis at denne søknaden må avvistast..

Utbygger har følgende kommentarer til de generelle punktene:

- Siden denne Sogndalspakken ble sendt ut på en felles høring fra NVE har jo den samlede belastningen kommet langt mer frem enn en bit for bit utbygging som det ellers argumenteres mot. De 5 første kraftverkene som det allerede er gitt konsesjon til, men som ennå ikke er bygget, blir derfor også vurdert inn i dette totalbildet. Utbygger konstaterer at NVF faktisk aksepterer en utbygging av Skeidsflåten, men de ønsker en større minstevannføring.
- Dette er kommentert over og vi henviser til Fjærland Reiselivslag sine egne uttalelser som konkluderer motsatt, og vi mener de nok ser dette klarest som har den beste oversikten.

- NVF mener at elva er godt synlig i landskapet, og ja det er den nok men i et slikt rasområde vil ei nedgravd rørgata raskt forsvinne, og da vil det ikke påvirke synsinntrykket fra Bøyabreen.
- NVF sier at minstevannføringen er så liten at det er nesten en tørrlegging. Utbygger mener at det trolig er bedre med mer minstevannføring om sommeren og ingen minstevannføring på vinteren. Det kan prosjektet greit klare.

Utbygger kan konstatere at NVF er Negative til Jakobbakka kraftverk.

Utbygger kan da generelt se følgende avbøtende tiltak:

- Demningen er allerede plassert nede i en fjellsprekk og kan om mulig reduseres til 3 m og med en mulig halvplastring på luftsiden for å dempe inntrykket dersom den synes fra dalbunnen.
- Utbygger mener det ikke er nødvendig med tiltak for å dempe synsinntrykket siden de årlige snørasene raskt vil omgjøre rørtraseen til et rasområde igjen. Dette vil vi vise på NVE sin planlagte befarings.

Utbygger har noen generelle kommentarer som følger:

- a) Utbygger ønsker å henvise oppmerksomheten til denne småkraftplanen for Fjærland hvor det påpekes at alle potensialene skal vurderes og håndteres likt uansett når de måtte komme i tid. Dvs. at selv om det er gitt 5 konsesjoner allerede, så skal det ikke trekke ned for de potensialene som er til behandling nå.
- b) Utbygger understreker at det er kommet inn høringsuttalelser fra lokale aktører i f.a. Fjærland Bygdelag og Fjærland Reiselivslag, som kjenner godt til lokale forhold og som støtter fullt og helt opp om en utbygging med klare argumenter.
- c) I dagens samfunn hvor FN sitt klimapanel akkurat kom ut med en meget sterk advarsel om klimagassutslippene og temperaturøkningen på kloden, blir dette spørsmålet rimelig enkelt. Disse hypotetiske verdiene oppveier i dette lyset på langt nær fordelene med ren fornybar energi.
- d) Det er flere som har kommentert at Fossekallen vil bli skadelidende, men for det første den er ikke rødlistet, men snarere livskraftig (LC). I tillegg vil vannføringen når det er lite vann, som det vises bekymring rundt, forbli den samme opp til noe over 5-persentilen både sommer og vinter, og følgelig mener utbygger at dette ikke er noe moment. Som et eventuelt avbøtende tiltak kan det også settes opp fuglekasser.

Summa su Marum kan vi oppsummere som følger:

1. Sogndal kommune Positive med forbehold om flytting av stasjon
2. Fylkesmannen Negativ, på grunn av synsinntrykket
3. Fylkeskommunen Positive, med forslag til litt økt minstevannføring og stasjonsflytting
4. Statens vegvesen..... Positive, men må evt søke om veirett og nærhet til vei
5. Fjærland Bygdeutvalg, Positive, mener det er nødvendig for økonomien i bygda
6. Fjærland Reiselivslag, Positive, mener det gagner reiselivsbransjen
7. Ornitologisk forening Negative, frarår utbygging pga påstand om dårlig utredning
8. Sogn og Fjordane Turlag, Negative, det berører turstien og synsinntrykket.
9. Naturvernforbundet, Negative, lite minstevannføring og godt synlig

Dersom det skulle bli behov for mer informasjon eller andre spørsmål, vennligst ta kontakt.

Vennlig hilsen

På vegne av Tyngdekraft AS

Einar Sofienlund,
Norsk Kraft AS
Seniorrådgiver